

Memorandum

Op 14 oktober 2018 zijn het gemeenteraadsverkiezingen en gaan kiesgerechtigde volwassenen naar de stembus. Kinderen hebben nog geen stemrecht. Zij kunnen niet mee beslissen over wie de nieuwe burgemeester, schepenen en gemeenteraadsleden worden.

Maar kinderen hebben wel een stem. Een stem om van de wereld een betere plek te maken, een stem die gehoord wil worden en actief wil deelnemen aan wat er reilt en zeilt in de gemeente.

Dit memorandum is een leidraad voor toekomstige burgemeesters, schepenen en gemeenteraadsleden om de stem van kinderen ter harte te nemen om hun recht op een fijn leven op een gezonde planeet mee te garanderen.

Iedereen heeft recht op een fijn leven op een gezonde planeet. Alle kinderen hebben recht op een fijn leven in een gezonde gemeente.

Steden en gemeenten zijn voor kinderen het meest concrete en meest nabije politieke niveau. Zij kunnen het verschil maken en concrete stappen zetten om het recht van kinderen op een fijn leven op een gezonde planeet waar te maken.

Creëer mogelijkheden en kansen, geef het goede voorbeeld en ondersteun. Luister naar kinderen, bevrage hen en laat hen actief mee nadenken, deelnemen en beslissen. Welke toekomst dromen ze? Wat is er goed? Wat niet? Welke ideeën hebben ze daar zelf over? Laat kinderen mee de wereld maken.

1. Deze gemeente laat kinderen de wereld verkennen

Geef ruimte en mogelijkheden

Kinderen willen de wereld kunnen ontdekken, onderzoeken, beleven en mee inrichten. Zorg voor voldoende ruimte en een omgeving die inspireert zodat kinderen kunnen bewegen, kijken, spelen en ontmoeten.

Op die manier kan je hen ook betrekken bij een duurzamere wereld: bomen, bossen en parken kunnen hen bijvoorbeeld veel bijbrengen over de seizoenen of over biodiversiteit. Tijdens het spelen zien ze de vallende bladeren in de herfst, de kale takken in de winter en de groeiende knopjes in de lente.

Investeer in kindvriendelijke buurten. Maak je aanbod goed bereikbaar en betaalbaar. Een fijn leven in een gezonde gemeente gaat ook over veiligheid, zuivere lucht, gezondheid, netheid en voldoende mogelijkheden om nieuwe vrienden te maken.

ZET DE WERELD OP PUNT

Met de steun van
DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

.be

Een aantal voorbeelden:

- investeer in speelbossen, veilige fietspaden, autovrije straten.
- voorkom (zwerf)afval, zorg voor nette buurten.
- denk eens 'anders' over de inrichting van open ruimte: insectenhôtels, speelgoedruilkasten, drinkwaterfonteinnetjes, een alternatief speeltoestel of fietsparcours,...
- ondersteun projecten als Burendag, Buitenspeeldag, ...

Bied een ruime blik op de wereld

De wereld stopt niet aan de gemeentegrens. Kinderen hebben hun eigen plaats in en belangstelling voor de grotere wereld. Prikkel hun nieuwsgierigheid, zet in op verbondenheid en solidariteit.

Ook al lijkt een probleem of onderwerp letterlijk of figuurlijk ver weg, we leven in een wereld waarin alles en iedereen met elkaar is verbonden. Bepaalde keuzes hier hebben gevolgen op een andere plek in de wereld. Bepaalde keuzes nu hebben gevolgen later. De keuzes die je elke dag maakt over wat je eet, hoe je je verplaatst, de kleren die je draagt en de engagementen die je aangaat brengen soms meer teweeg dan je op het eerste gezicht denkt.

Omdat alles verbonden is heb je als gemeentelijk politicus ook aandacht voor de rest van de wereld, het Zuiden in het bijzonder. Zo geef je kinderen een ruimere blik op de wereld, nu, later, hier en elders. Dit gaat veel verder dan het klassieke noord-zuidbeleid. In elk domein van het

gemeentelijk beleid kan je duurzame en solidaire keuzes maken. De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of SDG's zijn een internationaal kader dat je daarbij kan helpen.

Neem als gemeente initiatief en wees een trendsetter rond uitdagingen als bijvoorbeeld statiegeld, deeleconomie en participatie.

Creëer bewustzijn rond het belang van de SDG's in het onderwijs, bij verenigingen en inwoners en check bij elke beleidsbeslissing aan welke SDG's je werkt.

Zo kan je op lokaal niveau een antwoord bieden op mondiale uitdagingen waarmee we allemaal geconfronteerd worden. De Agenda 2030 geeft trouwens aan steden en gemeenten internationaal een grote rol in het behalen van de doelstellingen.

Een aantal voorbeelden:

- stimuleer organisatoren van plaatselijke evenementen om een mondiale link te leggen.
- doe een onderzoek naar de geluksindex in je gemeente.
- zoek een Stedenband of Scholenband in het Zuiden.
- betrek kinderen via laagdrempelige activiteiten of acties van andere organisaties bij duurzame en mondiale thema's zoals 11.11@school, Natuurpunt, Week van het Bos, Mooimakers.be, 4de pijler organisaties, Netwerk tegen armoede, ...
- bekijk hoe scholen, verenigingen en organisaties in je gemeente kunnen samenwerken met organisaties die rond de SDG's, de wereld en wereldburgerschap werken.

ZET DE WERELD OP PUNT

2. Deze gemeente laat kinderen van de wereld een betere plek maken waar mensen zorgen voor de aarde en voor elkaar. Deze gemeente is een voorbeeld, engageert en moedigt aan.

Voorbeeldfunctie

Wees een voorbeeld. Ga zelf eerlijk en duurzaam om met natuurlijke rijkdommen zoals water, voeding, energie, natuur, grondstoffen, ... Geef mensen kansen en sluit niemand uit, bevorder projecten met sociale interactie tussen alle bewoners en tussen generaties en streef naar gendergelijkheid.

Moedig scholen, inwoners, verenigingen en bedrijven in je gemeente aan om hetzelfde te doen. Je kan kinderen en jongeren engageren via scholen en verenigingen. Organisaties en campagnes kunnen je helpen dit waar te maken.

Een aantal voorbeelden:

- ondersteun initiatieven zoals kinderen die samen met bejaarden in een volkstuin of pluktuin werken, een buddyproject voor vluchtelingen, straatambassadeurs, een buurtpicknick, ...
- maak in de gemeentefolder een portret van een brandweervrouw of een balletdanser.
- verhalen in de bibliotheek gaan ook over gezinnen met twee mama's of papa's, schattige prinses en stoere prinsessen.
- neem duurzaamheid op in je aankoopbeleid en kijk niet alleen naar de impact van je beslissing op het milieu (CO₂-uitstoot, afval, recyclage, biodiversiteit, ...) maar ook op bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden en wereldhandel.

- beperk voedseloverschotten in het OCMW-rusthuis of bij recepties.
- ga zelf met de fiets of te voet naar het gemeentehuis en evenementen.
- promoot hergebruiken en repareren in de gemeente. Waarom geen kinderreparatieruimte in de plaatselijke bibliotheek of een Repaircafé in het gemeentehuis?
- ga voor de titel Klimaatneutrale gemeente.
- ga voor de titel Fairtradegemeente.
- neem actief deel aan acties zoals Earth Hour, Wereldwaterdag, Schone Kleren Campagne, The Big Jump, Dag van Verzet tegen armoede, ...
- verhalen in de bibliotheek gaan ook over schattige prinses en stoere prinsessen met twee mama's of twee papa's.

3. Deze gemeente laat kinderen actief deelnemen aan wat er reilt en zeilt in de gemeente

Een duurzamere wereld creëren doe je samen met de kinderen: ze denken mee na, nemen verantwoordelijkheid en zijn gemotiveerd om samen iets uit te bouwen.

Schep mogelijkheden voor kinderen om dit actief te doen: laat hen mee nadenken en beslissen, ga met hen in dialoog, neem hun voorstellen au sérieux. Benader je beleid ook vanuit de kinderrechten. Stel een schepen voor kinderrechten aan of een lokale ombudsman voor kinderen. Bekijk je voorstellen met een kindvriendelijke bril. Zoek aansluiting bij hun leefwereld. Zet extra in op kinderen die moeilijker te bereiken zijn. Kinderen die je nu mee laat nadenken doen dat in feite ook voor hun eigen kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen. Laat kinderen mee de wereld maken.

ZET DE WERELD OP PUNT

Met de steun van
DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Een aantal voorbeelden:

- installeer een kindergemeenteraad, organiseer inspraakmomenten of kindersprekuren.
- doe een enquête, houd een kindervolksvergadering.
- organiseer iets rond Kinderrechtendag.
- betrek kinderen bij het uittekenen van plannen. Hoe zien zij de vernieuwing van een wijk, de aanleg van een speelbos,...
- bekijk ook thema's als armoede, niet-begeleide minderjarige vluchtelingen, dakloosheid,... met een kinderrechtenbril.
- kinderen hebben ook recht op informatie: informeer ze ook over hoe ze kunnen participeren en over activiteiten in je gemeente.

4. Deze gemeente ondersteunt kinderen om keuzes te maken voor een duurzamere wereld,

om deze complexe wereld beter te begrijpen, om creatieve oplossingen te bedenken en om actie te ondernemen en past dit ook zelf toe in de uitvoering van het beleid.

De wereld mee vormgeven, als kind of beleidsmaker, is uitdagend en boeiend. Het betekent dat je alledaagse dingen als voeding, reizen, water en energie kan koppelen aan maatschappelijke en politieke thema's als armoede, klimaatverandering en de vluchtelingen crisis.

Tegelijkertijd is het niet evident. De wereld is complex en er bestaat niet voor alles een

oplossing. En de oplossing die nu ideaal lijkt, kan dat na een tijdje allesbehalve zijn. Keuzes maken voor een duurzamere wereld vraagt een andere manier van denken. Het betekent dat er ruimte is om thema's te analyseren en vanuit verschillende perspectieven te bekijken, om creatief en kritisch te zijn.

Moedig kinderen en andere inwoners aan om je beleid mee vorm te geven maar ook in vraag te stellen. Doe dat zelf ook. Bekijk een beleidsbeslissing vanuit verschillende perspectieven.

En durf op lange termijn denken, want een duurzamere wereld houdt geen rekening met legislaturen van zes jaar.

ZET DE WERELD OP PUNT

Wie is Djapo?

Djapo is een educatieve organisatie en wil mensen – maar vooral kinderen - leren nadenken, verwonderen, vragen stellen, kritisch kijken en onderzoeken, zodat ze bewuste keuzes kunnen maken en eventueel ook actie ondernemen voor een duurzame wereld.

Waarom vooral kinderen?

Omdat zij zullen moeten omgaan met de gevolgen van globale **duurzaamheidskwesties** – waarvan sommige op dit moment al voelbaar zijn op verschillende plekken ter wereld.

Omdat zij de beslissers van morgen zijn, zowel over hun eigen leven als over de ‘verduurzaming’ van de systemen waarin ze functioneren.

Eén probleem (of is het een uitdaging?): door de complexiteit van **duurzaamheidskwesties** is het vaak heel moeilijk om in te schatten wat goed of fout is. Soms kom je via fouten tot onverwachte – en mooie - op-

lossingen. En oplossingen die het ene moment ideaal lijken, kunnen dat na een tijdje allesbehalve zijn.

Djapo combineert vaardigheden als filosoferen, creatief denken, systeemdenken en actiegericht werken met **duurzaamheidsthema's** zoals water, klimaat, handel en afval. Kinderen werken zo mee aan hun recht op een fijn leven op een gezonde planeet.

Meer over SDGs

De SDG's zijn door de Verenigde Naties in het leven geroepen om van onze planeet een gezondere en betere plek te maken voor álle mensen. 'Agenda 2030' werd in september 2015 door België ondertekend, samen met 192 andere landen. Het is een ambitieuze agenda die elk aspect van onze leefwereld behelst en 17 doelstellingen en

169 concrete subdoelstellingen bevat om te komen tot een meer rechtvaardige, duurzamere en vreedzamere wereld tegen 2030. De agenda erkent met haar kernprincipe 'Leave no one behind' ook de hedendaagse mondiale verbondenheid. De realisatie van de doelstellingen is dus een opdracht voor iedereen, in alle landen, voor elk overheidsniveau.

